

DONA I GUERRA CIVIL A ESPANYA (1936-1938): REPRESENTACIÓ GRÀFICA

INMACULADA JULIÁN

El període comprès entre 1936-1938 ens proporciona a nivell gràfic una serie de detalls de gran importància en relació a la dona; una dona que davant del fet de la guerra va prendre partit i, que per un temps, un breu temps, es va alliberar parcialment de les tasques que es consideraven propies del seu sexe, per gaudir bé professional, bé políticament, d'un paper reservat als homes. Hi ha noms significatius com els de Dolores Ibarruri, Margarita Nelken, i Federica Montseny. Fora d'Espanya, la situació era diferent, els paràmetres dels altres països són uns altres, però... com no citar els noms de Lou Andreas Salome, Alma Mahler-Gropius-Werfel, Natalia Gontxarova, Mme. Curie, Sophie Taueber-Arp, Hanna Höch, etc.

La meua aportació tracta de dones anònimes, de prototipus d'uns moments concrets del pròxim passat, dones i exemples, trets de les tipologies que es representen en els cartells de la guerra, en dibuixos i en gravats d'artistes. Es tracta doncs de prototipus gràfics (basats, això sí, en la realitat dels moments), que van complir una funció específica i molt concreta: induir a les dones a participar activament a la guerra des de diferents àmbits.

Aquesta anàlisi ha de partir de l'iconologia per tal d'arribar a prototipus iconics extrets de la mateixa realitat. Només d'aquesta manera ens podem apropar al binomi: Representació gràfica / Realitat, el qual fa referència a pautes de comportament, quotidianitat, personalitats, regles de valor, etc.

Les figures representades han de considerar-se com a esquemes dels sistemes de valors d'una societat determinada, i en aquest cas concret, la societat que es va mantenir fidel a la República en una situació de guerra, a la dècada dels trenta. Dones que en un primer moment van lluitar al costat de l'home com a milicianes i que després el van substituir a la reraguarda (fàbriques, camp, ensenyament, producció de guerra, etc.). Un fet curiós és que els caràcters de tipus sexual no es defineixen, encara que hi ha excepcions. Sobresurt la idea d'establir dos